

សង្ខេបគោលនយោបាយអំពី

គោលការណ៍បរិស្ថាន សង្គម និងអភិបាលកិច្ច (ESG)

នៃឧស្សាហកម្មវ៉ែរម៉ាសនៃកម្ពុជា

ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២៣

១. សេចក្តីផ្តើម

សម្រាប់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដែលសម្បូរធនធានជាច្រើន ការរុករកវ៉ែរម៉ាសចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ដល់ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (GDP), ការបង្កើតការងារ និងជាប្រភពដ៏សំខាន់សម្រាប់ប្រាក់ចំណូលរបស់ រដ្ឋាភិបាល។ ផលិតកម្មវ៉ែរម៉ាសសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជាគិតត្រឹមឆ្នាំ២០២១ គឺមានមាស ១.៣៤៤ តីឡូក្រាម (សម្រាប់រយៈពេលប្រាំមួយខែឆ្នាំ២០២១), មានផ្សេងថ្ម ១៩.០០០តោន, មានថ្មកំបោរចំនួន ១០,៥លាន តោន និងផលិតផលស៊ីម៉ង់ត៍ចំនួន ៨,៨ លានតោន។ ការវិនិយោគសរុបក្នុងឧស្សាហកម្មវ៉ែរម៉ាសក្នុងប្រទេស កម្ពុជាមានចំនួន ៩៧៥,២៩ លានដុល្លារអាមេរិក រីកសម្រាប់ការធ្វើអាជីវកម្មដឹកយកវ៉ែរម៉ាសឧស្សាហកម្ម, ដែលក្នុងនោះ ១៧០ លានដុល្លារអាមេរិកត្រូវបានវិនិយោគក្នុងរូបភាពជាបណ្តោះអាសន្នបើកចំហនិងការជីករូង ក្រោមដី; និងប្រហែលជា ១០៧,១៦ លានដុល្លារអាមេរិកត្រូវបានវិនិយោគក្នុងការស្វែងរុកវ៉ែរម៉ាស។ ការវិនិយោគទាំងនេះបានផ្តល់ការងារប្រហែល ៨.១៥៦កន្លែងដែលក្នុងនោះការធ្វើអាជីវកម្មវ៉ែរម៉ាសឧស្សាហកម្ម មានបុគ្គលិកចំនួន ៣.៤៤០នាក់។ បើនិយាយពីចំណូលវិញ ប្រទេសកម្ពុជាប្រមូលបានប្រមាណ ១៣៧,២ លានដុល្លារអាមេរិក ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៧ ដល់ឆមាសទី១ ឆ្នាំ២០២២ ហើយសម្រាប់ចំណូលមិនមែន សារពើពន្ធប្រទេសកម្ពុជាអាចប្រមូលបានប្រមាណ៨០.៨៣២.៨៦លានរៀលក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានេះដែរ។

នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០២២នេះ ក្រសួងវ៉ែរម៉ាសនិងថាមពលបានផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណអាជីវកម្មវ៉ែរម៉ាសឧស្សាហកម្ម ខ្នាតតូច និងមធ្យមសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនចំនួនពីរ គឺក្រុមហ៊ុន Delcom និងក្រុមហ៊ុន Xinshan នៅស្រុករវៀង ខេត្តព្រះវិហារ។ ផលប៉ះពាល់នៃសកម្មភាពឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្មលើសុខភាព និងសុវត្ថិភាពសាធារណៈ ដូចជាការធ្វើអាជីវកម្មវ៉ែរម៉ាសនិងការខ្វែងនិងប្រមូលប្រេង/ឧស្ម័ន បានបង្កឱ្យមានការព្រួយបារម្ភកាន់តែ ខ្លាំងឡើង និងជំរុញឱ្យមានការស៊ើបអង្កេតយ៉ាងសំខាន់ទៅលើសក្តានុពលសង្គម និងនយោបាយ ក៏ដូចជា ក្របខ័ណ្ឌអភិបាលកិច្ចដែលគាំទ្រដល់ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មទាំងនោះ។ ប្រទេសកម្ពុជាបានកំណត់លក្ខខណ្ឌ តម្រូវឱ្យផ្តល់លើគោលការណ៍បរិស្ថាន សង្គម និងអភិបាលកិច្ច (ESG) ដែលពាក់ព័ន្ធដូចជាការងារ, សុខ ភាព និងសុវត្ថិភាព, ការការពារបរិស្ថាន, ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់, សិទ្ធិមនុស្ស, សិទ្ធិកុមារ, យេនឌ័រ និង អភិបាលកិច្ចសាជីវកម្មឯកជនជាដើម។

២. វិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សា

ការសិក្សានេះបានប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្របែបគុណភាពសម្រាប់ការប្រមូលទិន្នន័យ និងព័ត៌មានដើម្បីបង្កើត និងវិភាគលទ្ធផលសិក្សាពីក្រុមហ៊ុនស្វែងរុករក និងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែមាសទាំងប្រាំមួយនៅក្នុងខេត្តចំនួនបី។ ការសិក្សានេះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមានការចូលរួមពេញលេញ ដោយធានាឱ្យមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗក្នុងការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រនិងបច្ចេកទេសផ្សេងៗនៃការសិក្សា។ ការរកឃើញ, ការពិភាក្សា, ការសន្និដ្ឋាន, និងអនុសាសន៍ គឺផ្អែកលើលទ្ធផលនៃការសម្ភាសន៍ស៊ីជម្រៅ និងការសម្ភាសពាក់កណ្តាលផ្លូវការជាមួយបុគ្គលិកក្រុមហ៊ុនវិនិយោគ, មន្ត្រីមន្ទីរទទួលបន្ទុកតាមខេត្ត, អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ, និងការអង្កេតផ្ទាល់នៅតាមទីតាំងគម្រោង ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងអំឡុងពេលប្រមូលទិន្នន័យក្នុងខេត្តព្រះវិហារ, ខេត្តមណ្ឌលគិរី, និងរតនគិរីក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២២។

៣. លទ្ធផល និងការពិភាក្សាសំខាន់ៗ

- គោលការណ៍ ESG ត្រូវបានអនុលោម ប៉ុន្តែមិនត្រូវបានអនុវត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវទាំងស្រុងទេ។ ក្រុមហ៊ុន Renaissance Minerals (Cambodia) Limited (RNS), ក្រុមហ៊ុន Angkor Gold និងក្រុមហ៊ុន Mesco Gold ដែលស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលកម្រិតខ្ពស់នៃការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែមាស និងដំណាក់កាលស្វែងរុករកបឋមរបស់ពួកគេ ត្រូវបានគេមើលឃើញថាបានអនុវត្តបានច្រើនតាមគោលការណ៍ ESG ។ ដោយឡែក ក្រុមហ៊ុន Rong Cheng, ក្រុមហ៊ុន Xinshan, និងក្រុមហ៊ុន Delcom បានអនុវត្តតិចតួច ឬត្រូវបានសង្ស័យថាបំពានលើគោលការណ៍ ESG នេះផងដែរ។
- ការអនុវត្តនៃការអនុលោមតាមច្បាប់បរិស្ថាន នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម (ESIA) និងអាជ្ញាប័ណ្ណស្វែងរុករករ៉ែ និងការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុនវិនិយោគលើរ៉ែមាសនៅក្នុងតំបន់ដែលបានសិក្សា បានបង្ហាញឱ្យឃើញពីការទទួលខុសត្រូវ និងភាពសកម្មខ្ពស់។ មុនពេលចាប់ផ្តើមប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មរ៉ែបែបឧស្សាហកម្ម និងការស្វែងរុករ៉ែនៅលើទីតាំងផ្ទាល់របស់ខ្លួន ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគលើរ៉ែមាសទាំងអស់នោះបានគោរពតាមតម្រូវការជាមុនរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន និងក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល។ ជាទូទៅ គេទទួលស្គាល់ថាក្របខណ្ឌច្បាប់សម្រាប់ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបានបង្កើតស្តង់ដាររឹងមាំសម្រាប់ការវាយតម្លៃ និងការគ្រប់គ្រងបរិស្ថានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។
- លទ្ធផលបង្ហាញថាព័ត៌មានអំពីតម្លាភាពលើការអនុវត្ត ESG និងឧស្សាហកម្មរ៉ែមាសនៅកម្ពុជានៅតែមានកម្រិតតិចតួចណាស់។ ការសិក្សារកឃើញថាព័ត៌មានជាសាធារណៈរបស់ឧស្សាហកម្មរ៉ែមាសមិនអាចស្វែងរកបានសម្រាប់សាធារណជនទូទៅ ឬសូម្បីតែតាមការស្នើសុំក៏ដោយ។ ទោះបីវិស័យនិស្សារណកម្ម

មានការរីកចំរើនក៏ដោយ ក៏មិនមានព័ត៌មានច្រើនត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាទេ។ និយាយឱ្យសាមញ្ញ ប្រព័ន្ធច្បាប់និងរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាលដែលមានស្រាប់មិនអាចបង្កើត និងផ្សព្វផ្សាយអំពីប្រភេទនិងបរិមាណនៃព័ត៌មានដែលត្រូវការដើម្បីធានាការបើកចំហនៃឧស្សាហកម្មនោះទេ។

- ការអនុលោមតាមការគ្រប់គ្រងបរិស្ថានដែលអាចជឿជាក់បាន និងមានភាពជឿនលឿនក្នុងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មវ៉ែម៉ាសរបស់ក្រុមហ៊ុន RNS គួរតែជាគំរូ និងគួរតែត្រូវណែនាំសម្រាប់ការអនុវត្តបន្តឱ្យបានទូលំទូលាយ។ ក្រុមហ៊ុន RNS ត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ថាជាក្រុមហ៊ុនជំនាញធ្វើអាជីវកម្មជីកយកវ៉ែម៉ាសលំដាប់កំពូលក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលប្តេជ្ញាថានឹងមានផលប៉ះពាល់តិចទៅលើបរិស្ថាន និងប្រជាជនដែលរស់នៅក្បែរនោះ។ ចាប់តាំងពីការចាប់ផ្តើមនៃការរុករករហូតដល់ការចាប់ផ្តើមប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មវ៉ែម៉ាស ក្រុមហ៊ុន RNS បានធ្វើសកម្មភាពប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវដើម្បីគោរពតាមស្តង់ដារសាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ (IFC) និងបញ្ញត្តិទាំងឡាយក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។
- ការតាមដានត្រួតពិនិត្យដែលមានកម្រិតទៅលើការអនុវត្តការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គម (ESIA) និងអាជ្ញាប័ណ្ណវ៉ែម៉ាស ក៏បង្កជាបញ្ហាប្រឈមក្នុងការធានានូវការការពារបរិស្ថាន និងធនធានសង្គមផងដែរ។ ការិយាល័យត្រួតពិនិត្យគម្រោងរបស់នាយកដ្ឋានវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន (DoEIA) ធ្វើការអង្កេតតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យលើ ESIA ដើម្បីវាយតម្លៃការអនុលោមភាព និងការអនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន (EMP)។ នាយកដ្ឋានវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងការិយាល័យត្រួតពិនិត្យគម្រោងត្រូវកំណត់នូវកាលវិភាគនៃកម្មវិធីអង្កេតតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យ និងធ្វើផែនការវាយតម្លៃការអនុវត្តគម្រោងដោយផ្អែកលើរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គមដែលបានឯកភាពរួចហើយ។ ទោះបីជាក្រសួងបរិស្ថាន និងនាយកដ្ឋានវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន មិនបានផ្តល់នូវការឆ្លើយតបដោយផ្ទាល់ក្នុងអំឡុងពេលនៃការសិក្សានេះក៏ដោយ គេអាចសន្មត់បានថាការអង្កេតតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យត្រូវបានអនុវត្តឡើង បើទោះបីជាវាមិនច្បាស់ក្នុងកម្រិតណាមួយក៏ដោយ។
- បញ្ហាជាមួយសហគមន៍នៅតែជាការព្រួយបារម្ភ ជាពិសេសជាមួយជនជាតិដើមភាគតិច និងសហគមន៍មូលដ្ឋានជាទូទៅ។ ប្រតិបត្តិការស្វែងរុករក និងធ្វើអាជីវកម្មវ៉ែម៉ាសមួយចំនួនមិនទាន់បានដោះស្រាយបញ្ហាជាមួយជនជាតិដើមភាគតិចឱ្យបានជោគជ័យនៅឡើយទេ បើទោះបីជាមានការខិតខំប្រឹងប្រែងជាវិជ្ជមានជាច្រើនក្នុងការផ្សះផ្សាគ្នាក៏ដោយ។ ក្រុមហ៊ុន Rong Cheng, ក្រុមហ៊ុន Delcom និងក្រុមហ៊ុន Xinshan ត្រូវបានគេដឹងថាមានជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងជម្លោះដែលមិនអាចដោះស្រាយបានជាមួយប្រជាជនក្នុងតំបន់ជុំវិញអំពីសិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងការរឹតត្បិតសិទ្ធិចេញចូលប្រើប្រាស់ធនធានដែលជាប្រពៃណី

របស់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន។ ជម្លោះរវាងក្រុមហ៊ុន Delcom Cambodia Pty Ltd និងអ្នកស្រុកបានកើតមានជាញឹកញាប់ ដោយសារផ្ទៃដីរបស់ក្រុមហ៊ុនគ្របដណ្តប់លើតំបន់ដែលអ្នកស្រុកបានធ្វើការដឹកជញ្ជូនជាលក្ខណៈគ្រួសារចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៩៥។

- ក្រុមហ៊ុនស្វែងរករ៉ែនិងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែមានដែលពាក់ព័ន្ធ ឬគ្រប់គ្រងដោយវិនិយោគិនចិន ហាក់ដូចជាស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការអនុលោមតាមស្តង់ដារជាតិ និងអន្តរជាតិ។ បណ្តាញព័ត៌មានជាតិ និងអន្តរជាតិជាច្រើនបានចេញផ្សាយអំពីបញ្ហាមួយចំនួនធំនៃការវិនិយោគរបស់ជនជាតិចិន ដោយត្រូវបានគេមើលឃើញថាមិនសូវមានការប្រុងប្រយ័ត្ន និងមិនមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការថែរក្សាបរិស្ថាន និងសុខុមាលភាពសង្គមនៅក្នុងប្រទេសដែលពួកគេកំពុងតែអាជីវកម្មនោះទេ។
- ជាទូទៅ គេសំគាល់ថាយន្តការ និងគោលការណ៍ចែករំលែកអត្ថប្រយោជន៍ត្រឹមត្រូវរវាងរដ្ឋាភិបាលសាធារណៈ និងសហគមន៍មូលដ្ឋានត្រូវតែរៀបចំនិងបង្កើតឡើងឱ្យបានសមរម្យ។ អាជីវកម្មស្វែងរករ៉ែឬធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ត្រូវបានគេរំពឹងទុកកាន់តែខ្លាំងឡើងថានឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍រយៈពេលវែងដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងកម្រិតមូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិ ដោយសារតែគម្រោងទាំងនោះត្រូវបានផ្តល់ "អាជ្ញាប័ណ្ណសង្គមក្នុងការទាញយកធនធានរ៉ែ"។ ដូច្នេះ គេចាំបាច់ត្រូវមានយន្តការជាក់ស្តែងមួយដើម្បីធានាការចែករំលែកផលប្រយោជន៍ដោយយុត្តិធម៌ជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន។
- មូលធនហិរញ្ញវត្ថុនៃសាធារណៈរ៉ែមានរបស់ចិន បង្កឱ្យមានការព្រួយបារម្ភ ដោយសារកង្វះតម្លាភាព និងមិនអាចតាមដានបានយ៉ាងងាយស្រួល។ ខណៈពេលដែលព័ត៌មានជាក់លាក់ទាក់ទងនឹងការផ្តល់មូលនិធិរបស់ពួកគេមិនអាចរកបាន វាអាចត្រូវបានគេប៉ាន់ស្មានថាដើមទុនរបស់ពួកគេអាចមកពីការរួមបញ្ចូលគ្នានៃប្រភពក្នុងស្រុក និងពលរដ្ឋចិនដែលជាម្ចាស់ភាគហ៊ុននីមួយៗ។

៤. អនុសាសន៍

- វាមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីរក្សា និងអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិប្រកបដោយមនសិការនៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរៀងៗខ្លួន។ ជំហរសកម្មនេះដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងដោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវភាពមិនប្រក្រតី ឬករណីនៃការមិនមានអនុលោមភាពដែលអាចកើតឡើង ដោយផ្ដោតជាពិសេសលើគម្រោងរុករ៉ែដែលមានបញ្ហា។
- ក្រសួងបរិស្ថាន ឬនាយកដ្ឋានវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ត្រូវធ្វើការអង្កេតតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំ (យ៉ាងតិចរៀងរាល់ប្រាំមួយខែម្តង) ទៅលើការអនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន (EMP) នៃគម្រោងស្វែងរករ៉ែ ឬអាជីវកម្មរ៉ែមាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា តាមរយៈការចុះទស្សនកិច្ចដោយការជូន

ដំណឹងជាមុន ឬទស្សនកិច្ចភ្លាមៗ ព្រមទាំងមានការចូលរួម និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកភូមិ អាជ្ញាធរ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលនៅជិត ឬនៅក្នុងតំបន់ទាំងនោះ។ របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យត្រូវតែបង្ហាញ និងចែករំលែកដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធដើម្បីធានាបាននូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងគ្នានិងគ្នាប្រកបដោយតម្លាភាពជាងមុន។

- តាមរយៈកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នា ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល និងក្រសួងបរិស្ថាន គួរតែចូលរួម និងពិគ្រោះយោបល់ក្នុងការបង្កើតគោលនយោបាយ និងគោលការណ៍ណែនាំជាក់លាក់មួយ ឬស្តង់ដារអប្បបរមាមួយស្តីពីការរួមបញ្ចូល ឬអនុវត្តគោលការណ៍ ESG នៅក្នុងឧស្សាហកម្មនិស្សរណកម្មនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។
- អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូរបស់ពួកគេត្រូវធ្វើការជាមួយក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល និងក្រសួងបរិស្ថានក្នុងការគាំទ្រដល់ការបង្កើតគោលការណ៍ណែនាំ ឬតម្រូវការជាក់លាក់ស្តីពីគោលការណ៍ ESG និងការប្រតិបត្តិការធ្វើអាជីវកម្មជីកយករ៉ែមាស ក្នុងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយ និងការចែករំលែកចំណេះដឹងនិងបទពិសោធន៍ល្អៗជាមួយសាធារណជនរ៉ែមាសផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។
- សាធារណជនរ៉ែមាសត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់យ៉ាងតឹងរឹងទៅលើការអនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន (EMP) របស់ពួកគេនៅក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គម និងការអនុលោមទៅតាមកាតព្វកិច្ចពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតតាមរយៈការអនុវត្តជាក់ស្តែង ដើម្បីធានាបាននូវការយកចិត្តទុកដាក់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវដល់កម្មករ, សហគមន៍មូលដ្ឋាន, និងបរិស្ថានជុំវិញ។
- សាធារណជនរ៉ែមាសត្រូវបង្ហាញ ឬបន្តបង្ហាញព័ត៌មានបន្ថែមអំពីការអនុវត្តគោលនយោបាយ ឬគោលការណ៍ណែនាំទាក់ទងនឹងបរិស្ថាន សង្គម និងអភិបាលកិច្ចនៅលើគេហទំព័ររបស់ពួកគេ ឬតាមរយៈមធ្យោបាយទំនាក់ទំនង ឬយុទ្ធសាស្ត្រណាមួយដែលអាចស្វែងរកបានដោយបើកចំហ។
- ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល និងក្រសួងបរិស្ថាន បន្តពង្រឹងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ និងការឯកភាពរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គម សម្រាប់គម្រោងស្វែងរុករកនិងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែមាសនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ទោះបីជា កន្លងមកកិច្ចការនេះត្រូវបានធ្វើឡើងយ៉ាងល្អហើយក្តី ប៉ុន្តែវាទាមទារនូវវិធីសាស្ត្រដែលមានប្រសិទ្ធភាព និងប្រសើរឡើងបន្ថែមទៀត ដើម្បីធានាគុណភាពនៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់ និងកាត់បន្ថយហានិភ័យសំខាន់ៗពីការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ឬការឯកភាពលើរបាយការណ៍។
- ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល គួរបង្កើតមូលដ្ឋានទិន្នន័យរបស់សាធារណជនរ៉ែមាសទាំងអស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាជាមួយនឹងព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ ឧទាហរណ៍ព័ត៌មានលម្អិតអំពីប្រវត្តិក្រុមហ៊ុន, របាយការណ៍

គ្រប់គ្រង, ស្ថានភាពអាជ្ញាប័ណ្ណ, របាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គម, របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យ, របាយការណ៍អនុលោមភាព, របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ឬសូម្បីតែមូលនិធិវិនិយោគទ្រង់ដល់ការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ ដើម្បីឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗអាចជួយគាំទ្រក្នុងការផ្តល់នូវមតិស្ថាបនានិងអនុសាសន៍សម្រាប់ឧស្សាហកម្មវ៉ែម៉ាសឱ្យមានតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពបន្ថែមទៀតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

- ក្រសួងវ៉ែនិងថាមពល និងក្រសួងបរិស្ថាន គួរបង្កើតនិងចងក្រងនូវឧត្តមានុវត្តន៍ល្អៗជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងជាវីដេអូរបស់ក្រុមហ៊ុន RNS និងក្រុមហ៊ុន Angkor Gold និងត្រូវជំរុញលើកទឹកចិត្តឱ្យសាជីវកម្មវ៉ែម៉ាសខ្នាតតូច មធ្យម និងធំផ្សេងៗទៀត អាចទទួលយកបទពិសោធន៍ និងការអនុវត្តតាមលទ្ធភាពដែលពួកគេអាចធ្វើបាន។
- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាត្រូវរិះរក និងដាក់ចេញនូវជម្រើសលើកទឹកចិត្តបន្ថែមទៀតសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនស្វែងរករ៉ែម៉ាស និងការធ្វើអាជីវកម្មជីកយកវ៉ែម៉ាសដែលជាឧស្សាហកម្មតំរូវ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការងារ និងបំផុសគំនិតក្រុមហ៊ុនដទៃទៀតឱ្យប្រតិបត្តិតាម។
- ដោយផ្អែកលើបទពិសោធន៍ដោះស្រាយជម្លោះក្នុងវិស័យវ៉ែ ក្រសួងវ៉ែនិងថាមពលគួរបង្កើតយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខនានា ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពជាងមុន ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម និងបណ្តឹងពិភាក្សាពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ ជាពិសេសសហគមន៍មូលដ្ឋាន។ ការអនុវត្តរហូតមកដល់ពេលនេះ ទាក់ទងនឹងខ្សែទូរស័ព្ទទាន់ហេតុការណ៍គឺជាការវិវត្តល្អមួយនៅដំណាក់កាលដំបូង ប៉ុន្តែវាមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ក្នុងការប្រមូលពាក្យបណ្តឹងនៅឡើយទេ។ ក្រសួងវ៉ែនិងថាមពលត្រូវចាត់តាំងអង្គការជាក់លាក់ ឬបង្កើតក្រុមការងារដែលមានការប្រជុំទៀងទាត់ជាមួយសាជីវកម្មវ៉ែម៉ាសទាំងអស់ ដើម្បីប្រមូលយកបន្ថែមទៀតនូវបញ្ហាដែលបានរាយការណ៍, ដំណោះស្រាយដែលលើកឡើង និងការអនុវត្តវិធានការបង្ការបន្ថែមទៀត ដើម្បីជៀសវាង និងកាត់បន្ថយការគវ៉ា និងបណ្តឹងទាំងនោះ។
- ការរៀបចំវេទិកាអភិបាលកិច្ចឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម គឺជាព្រឹត្តិការណ៍ដ៏គួរឱ្យទុកចិត្ត និងពេញចិត្តបំផុត ដើម្បីបង្កើតឱ្យមាននូវវេទិកាដែលមានភាគីពាក់ព័ន្ធចម្រុះជាច្រើន ក្នុងគោលបំណងដើម្បីរៀនសូត្រ, ចែករំលែក, និងប្តេជ្ញារួមគ្នាក្នុងការគ្រប់គ្រងឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម (EI) ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ និងមាននិរន្តរភាព។ វេទិកានេះត្រូវបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យមានការសន្ទនាជាបន្តបន្ទាប់ដើម្បីកសាងទំនុកចិត្ត និងកសាងភាពជាដៃគូសហការក្នុងចំណោមភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗទាំងអស់របស់ឧស្សាហកម្មនិស្សារណកម្ម និងវិស័យវ៉ែម៉ាស ដើម្បីលើកកម្ពស់គោលការណ៍ ESG និងកាត់បន្ថយទំនាស់ជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន។

- ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល ត្រូវបន្តពង្រឹងនីតិវិធី និងគតិយុត្តទាំងឡាយឱ្យបានតឹងរឹងនៅក្នុងឧស្សាហកម្មរ៉ែ មាស ជាពិសេសសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនដែលមិនបានអនុលោមតាម តាមរយៈការដាក់ពិន័យ និងការព្យួរនិង ដកអាជ្ញាប័ណ្ណជាដើម។ ការឆ្លើយតបបែបនេះមិនត្រឹមតែធានាបានថាគ្មាននរណាម្នាក់មិនអនុវត្តការ អនុលោមប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងផ្តល់តម្លៃ និងការកោតសរសើរដែលត្រូវបានធានាចំពោះអ្នកដែល អនុលោមតាមបានច្រើនបំផុតផងដែរ។
- ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល បន្តធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព និងចែករំលែកព័ត៌មានអំពីមូលនិធិរ៉ែជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំង អស់តាមរយៈគេហទំព័ររបស់ខ្លួន ឬសេចក្តីជូនដំណឹងតាមកាលកំណត់ណាមួយ (នៅរៀងរាល់បី ឬ ប្រាំមួយខែម្តង) លើការប្រមូលមូលនិធិពីសាធារណជនរ៉ែមាស និងស្ថានភាពចំណាយផងដែរ។ ជាមួយគ្នា នេះ សំណើមូលនិធិ, លក្ខណវិនិច្ឆ័យ, និងនីតិវិធីនិងយន្តការអនុម័តត្រូវតែបង្ហាញជាសាធារណៈ ឬត្រូវ មានសៀវភៅណែនាំ ឬគោលការណ៍ណែនាំអំពីនីតិវិធីទាំងនេះ។
- ក្រសួងបរិស្ថាន គួរបន្តធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព និងចែករំលែកព័ត៌មានអំពីមូលនិធិបរិស្ថាន និងសង្គម ដែល ទាក់ទងនឹងគម្រោងស្វែងរុករក និងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែមាសជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ តាមរយៈគេ ហទំព័រ ឬសេចក្តីជូនដំណឹងតាមកាលកំណត់ណាមួយ (រៀងរាល់បី ឬប្រាំមួយខែម្តង) លើការប្រមូល មូលនិធិពីសាធារណជនរ៉ែមាស និងស្ថានភាពនៃការចំណាយស្រដៀងគ្នាដែរទៅនឹងការអនុវត្តរបស់ក្រសួង រ៉ែនិងថាមពល។ ជាមួយគ្នានេះដែរ សំណើមូលនិធិ, លក្ខណវិនិច្ឆ័យ, និងនីតិវិធីនិងយន្តការអនុម័តត្រូវ តែបង្ហាញជាសាធារណៈ ឬត្រូវមានសៀវភៅណែនាំ ឬគោលការណ៍ណែនាំអំពីដំណើរការទាំងនេះ។
- ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល ត្រូវដាក់លក្ខខណ្ឌរឹងមាំសម្រាប់ការប្រកាសមូលនិធិ ឬដើមទុន ឬការរាយការណ៍ សម្រាប់ប្រតិបត្តិការស្វែងរុករកនិងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែមាសនៅប្រទេសកម្ពុជា និងអនុលោមតាមច្បាប់ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីការប្រឆាំងការលាងលុយកខ្វក់ និងប្រយុទ្ធប្រឆាំងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មនៅកម្ពុជា។ មាត្រា ៤ កំណត់អង្គការរាយការណ៍ដែលក្រុមហ៊ុនវិនិយោគត្រូវប្រកាសប្រភពមូលនិធិ និងគោលបំណងប្រើ ប្រាស់របស់មូលនិធិទាំងនោះ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទង៖
 វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្តីពីកម្ពុជា,
 ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ២១៤ ៤២៩
 គេហទំព័រ: www.ngoforum.org.kh

